

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ
РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ПЕРЕКЛАДУ**

**Кафедра італійської і французької
філології та перекладу**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра італійської і французької філології та перекладу
Факультет	Факультет романської філології і перекладу
Викладач	Петрова Олена Володимирівна, старший викладач кафедри італійської і французької філології та перекладу
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр	2 курс, III семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі: лекції – не передбачено семінарські заняття – не передбачено практичні заняття – 30 год. самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Італійська, українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Дисципліна "Соціокультурні аспекти перекладу з італійської мови" спрямована на вивчення взаємозв'язку між мовою, культурою та перекладом у контексті соціальних реалій. Вона охоплює теоретичні та практичні аспекти перекладу, зосереджуючи увагу на тому, як культурні особливості, традиції та соціальні норми впливають на процес перекладу текстів з однієї мови на іншу. Завдяки інтеграції теорії та практики, дисципліна "Соціокультурні аспекти перекладу з італійської мови" готує студентів до професійної діяльності в галузі перекладу, забезпечуючи їх знаннями та навичками, необхідними для роботи з текстами, що містять складні соціокультурні елементи. Курс сприяє формуванню чутливості до культурних різниць і розвитку здатності до творчого підходу в процесі перекладу.

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«Соціокультурні аспекти перекладу з
італійської мови»**

Спеціальність: В11

Спеціалізація: В11.052 романські мови та літератури (переклад включно), перша — італійська

Освітня програма:

Італійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Мета вивчення дисципліни "Соціокультурні аспекти перекладу з італійської мови" полягає в підготовці фахівців, здатних здійснювати якісний переклад, враховуючи соціокультурні аспекти, що є важливими для успішної комунікації між різними культурами. Мета дисципліни "Соціокультурні аспекти перекладу з італійської мови" полягає в наступному: 1. Розуміння взаємозв'язку між мовою та культурою: студенти повинні усвідомити, як культурні контексти, традиції та соціальні норми впливають на процес перекладу та формування значення тексту. 2. Розвиток навичок адаптації текстів: курс навчає студентів адаптувати оригінальні тексти до цільової культури, враховуючи культурні особливості, що можуть вплинути на сприйняття інформації. 3. Формування міжкультурної компетентності: студенти здобувають знання про різні культури, що дозволяє їм ефективно взаємодіяти в міжнародному середовищі та уникати культурних непорозумінь. 4. Аналіз та критика перекладів: курс сприяє розвитку критичного мислення, дозволяючи студентам оцінювати якість перекладів з точки зору соціокультурної адекватності. 5. Поглиблення теоретичних знань: студенти знайомляться з основними теоретичними концепціями соціокультурного перекладу, що допомагає їм зрозуміти різноманітність підходів у цій галузі. 6. Практичне застосування знань: курс передбачає виконання практичних завдань, що дозволяє студентам застосовувати теоретичні знання на практиці та розвивати професійні навички.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	1. Розуміння взаємозв'язку між мовою та культурою: студенти повинні усвідомити, як культурні контексти, традиції та соціальні норми впливають на процес перекладу та формування значення тексту. 2. Розвиток навичок адаптації текстів: курс навчає студентів адаптувати оригінальні тексти до цільової культури, враховуючи культурні особливості, що можуть вплинути на сприйняття інформації. 3. Формування міжкультурної компетентності: студенти здобувають знання про різні культури, що дозволяє їм ефективно взаємодіяти в міжнародному середовищі та уникати культурних непорозумінь. 4. Аналіз та критика перекладів: курс сприяє розвитку критичного мислення, дозволяючи студентам оцінювати якість перекладів з точки зору соціокультурної адекватності. 5. Поглиблення теоретичних знань: студенти знайомляться з основними теоретичними концепціями соціокультурного перекладу, що допомагає їм зрозуміти різноманітність підходів у цій галузі. 6. Практичне застосування знань: курс передбачає виконання практичних завдань, що дозволяє студентам застосовувати теоретичні знання на практиці та розвивати професійні навички.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	По завершенню опанування дисципліни "Соціокультурні аспекти перекладу з італійської мови" студент повинен: <i>Знати</i> 1. Основні концепції і теорії соціокультурного перекладу. 2. Культурні особливості Італії. 3. Вплив культури на значення слів і висловлювань. 4. Етику перекладу та професійні стандарти. <i>Уміти</i> 1. Аналізувати тексти з урахуванням їх культурного контексту.

2.Адаптувати оригінальні тексти до цільової культури, зберігаючи їх значення і стиль.

3.Розпізнавати та уникати культурних непорозумінь у процесі перекладу.

Проводити критичний аналіз перекладів з точки зору соціокультурної адекватності.

Використовувати набуті знання в ході наукових виступів, при перекладі текстів публіцистичного стилю, підготовці кваліфікаційних робіт, обговоренні наукових проблем перекладознавства, веденні дискусій з проблемних питань перекладу різних типів текстів.

Творчо використовувати індивідуальні науково-дослідні завдання означеного напрямку перекладознавства, виявляти самостійність у науковій роботі, бути відповідальним щодо постійного дотримання правил академічної доброчесності.

Курс спрямований розвинути здатність використання інформаційно-комунікативних технологій, уміння самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію; професійно користуватися словниками, довідниками, банками даних та іншими джерелами інформації. Володіти навичками роботи на комп'ютері з використанням відповідних програм (текстових редакторів, електронних словників, енциклопедій).

Види занять і їхній розподіл за годинами

№ п/ п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Модуль I									
Змістовий модуль 1. Структура та функції публіцистичних текстів									
1.	Основи соціокультурного перекладу. Вплив культури на мову.	25		8	16				
2.	Культурні бар'єри в перекладі: типи бар'єрів та способи їх подолання. Етика соціокультурного перекладу: професійні стандарти та моральні зобов'язання перекладача.	20		6	14				
3.	Культура і ідіоми: особливості перекладу фразеологізмів та культурно специфічних елементів.	25		8	16				
4.	Адаптація текстів: методи адаптації оригінального контенту для цільової аудиторії.	20		8	14				
	Разом годин за модулем 1	90	-	30	60				

Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Соціокультурні аспекти перекладу з італійської мови. Тема 1. Основи соціокультурного перекладу. Вплив культури на мову. Тема 2. Культурні бар'єри в перекладі: типи бар'єрів та способи їх подолання. Етика соціокультурного перекладу: професійні стандарти та моральні зобов'язання перекладача. Тема 3. Культура і ідіоми: особливості перекладу фразеологізмів та культурно специфічних елементів. Тема 4. Адаптація текстів: методи адаптації оригінального контенту для цільової аудиторії.
---	--

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання та виконання практичного завдання з тематики, що вивчалась протягом курсу. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Відповідь на теоретичне питання:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

Переклад на українську мову запропонованих текстів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент добре володіє теоретичним матеріалом.
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-

	стилістичних).
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент не володіє теоретичним матеріалом.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із теоретичного питання та виконання практичного завдання, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу. Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

Бали	Бали / Система ECTS	Оцінка
50-46	50	«відмінно»
45-40	40	«добре»
39-25	30	«задовільно»
менше 25	20	«незадовільно»
неявка на МКР	0	неявка на МКР

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі **заліку**.

Відмітка про **залік** («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Для успішного освоєння дисципліни студенти повинні <i>знати</i> основні поняття, теорії та концепції перекладознавства, понятійно-категоріальний апарат теорії перекладу, лінгвістичні методи дослідження, рівні еквівалентності, основні прийоми та способи перекладу, зміст основних понять (терміно-одиниць) теорії перекладу (зокрема таких, як «переклад», «мовне посередництво», «адаптивне транс кодування», «лінгвоетнічний бар'єр», «буквальний/вільний/адекватний переклад», «неперекладність», «підстановка», «перекладацька трансформація» тощо); суспільне призначення і специфіку перекладу (його типів) та інших різновидів адаптивного транскодування; основні вимоги до якості тексту перекладу і найважливіші критерії аналізу-співставлення текстів оригіналу і перекладу; основні типи перекладацьких трансформацій як інструменту оптимального перекладацького рішення, а також їх причини й міру їх необхідності та допустимості; процедури аналізу і синтезу інформації, граматичні категорії та явища італійської та української мов. <i>Вміти</i> аналізувати мовні одиниці, визначати їх
--	--

	взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; застосовувати аспекти логічного та творчого мислення перекладача; аналізувати причини перекладацьких невдач; проводити граматичний аналіз пройденого матеріалу із використанням італійської та української граматичної термінології. <i>Володіти</i> навичками обробки тексту у процесі перекладу з італійської мови на українську; перекладацькими прийомами і трансформаціями; відрізняти вільні словосполучення від усталених; розуміти значення слова у вузькому і широкому контексті; знаходити відповідники і перекладати інтернаціоналізми, виділяючи при цьому «несправжніх друзів перекладача»; знаходити відповідники і перекладати фразеологізми, безеквівалентну лексику, власні імена, скорочення і аббревіатури; володіти навичками роботи на комп'ютері з використанням відповідних програм (текстових редакторів, електронних словників, енциклопедій).
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна література: 1. Гудманян, А.Г., Сітко А.В., & Єнчева Г.Г. (2020). <i>Основи перекладознавства: Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 «Філологія»</i>. Вінниця: Нова Книга. 2. Даценко, Ю.П. (2013). <i>Arte dell'interpretazione. Навчальний посібник з усного двостороннього перекладу з італійської мови для студентів IV-V курсів перекладацьких і філологічних факультетів/інститутів</i>. Вид. центр КНЛУ. 3. Кириленко, К.І., & Сухаревська, В. (2003). <i>Теорія та практика перекладу</i>. Вінниця: Нова книга. 4. Коптилов, В. В. (2002). <i>Теорія і практика перекладу</i>. Київ. 5. Коптілов, В.В. (2003). <i>Теорія і практика перекладу: навч. посібник</i>. Київ: Юніверс. 6. Корунець, І.В. (2001). <i>Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)</i>. Вінниця: Нова книга. 7. Кучер, З.І., Орлова, М.О., & Редчиць, Т.В. (2013). <i>Практика перекладу: навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад</i>. Вінниця: Нова Книга. 8. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2012. 284 с. Режим доступу: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file 9. Матузкова О. П. Лінгвокультура як синергія мови, культури та свідомості // Записки з українського мовознавства. Зб.наук.праць: Одеса: «ПолиПринт». 2020. Вип.27. С. 160-172. 10. Матузкова, О.П., Гринько, О.С., & Неру, А.П. (2020). <i>Перекладаємо з української мови на англійську професійно. Навчальний посібник із базового курсу теорії та практики перекладу</i>. Одеса. 11. Monacelli, C. (2001). <i>Interpreti si diventa!</i> Milano: FrancoAngeli. 12. Osimo, B. (2002). <i>Manuale del traduttore</i>. Milano: Hoepli. 13. Osimo, B. (2003). <i>Traduzione e nuove tecnologie</i>. Milano: Hoepli. Додаткова: 1. Agorni, M. (2005). <i>La traduzione. Teorie e metodologie a confronto «Traduzione. Testi e strumenti»</i>. LED Edizioni Universitarie. 2. Boothman, D. (2004). <i>Traducibilità e processi traduttivi. Un caso: A. Gramsci linguista</i>. Guerra Edizioni Guru. 3. Cosmai, D. (2003). <i>Tradurre per l'Unione Europea</i>. Milano: Hoepli.

	4. Delisle, J. (2004). <i>Terminologia della traduzione</i>. Milano: Hoepli. 5. Osimo, B. (2002). <i>Manuale del traduttore</i>. Milano: Hoepli. 6. Osimo, B. (2003). <i>Traduzione e nuove tecnologie</i>. Milano: Hoepli. 7. Osimo, B. (2004). <i>Traduzione e qualità</i>. Milano: Hoepli. 8. Scarpa, F. (2003). <i>La traduzione specializzata</i>. Milano: Hoepli. 9. Ulrych, M. (2001). <i>Tradurre. Un approccio multidisciplinare</i>. Torino: UTET Libreria.
Форми і способи поточного та семестрового контролю	Контроль результатів навчання студента з дисципліни «Соціокультурні аспекти перекладу з італійської мови» здійснюється у формі <i>поточного, рубіжного, підсумкового модульного та підсумкового семестрового</i> контролю (заліку). <i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом модуля оцінюється аудиторна та самостійна робота студента. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) і набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю з дисципліни, викладач занотовує і оголошує на кожному практичному занятті. <i>Рубіжний контроль</i> успішності студентів здійснюється посередині навчального семестру у вигляді проміжної атестації здобувачів вищої освіти за результатами оцінювання аудиторної та самостійної роботи, а також з урахуванням відвідування лекційних та практичних занять. <i>Підсумковий модульний контроль</i> проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання у межах годин, відведених на практичні заняття. <i>Підсумковий семестровий контроль</i> – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що з дисципліни «Соціокультурні аспекти перекладу з італійської мови» здійснюється у формі заліку.

Затверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу протокол № 14 від «03» червня 2025р.

Перезатверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу протокол № 13 від «13» травня 2026р.

Завідувач кафедри

Наталія ФІЛОНЕНКО
(ім'я, прізвище)